

200 CENTERFÖRSLAG FÖR ATT RÄDDA KLIMATET

Centerpartiet

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Energi	3
Hållbara transporter	6
Internationellt	8
Miljöskatter och grön skatteväxling	9
Näringsliv och industriomställning	10
Hushållens möjlighet att bidra till utsläppsminsningar	11
Klimatkompensation	13
Klimatanpassning	13
Offentlig sektor	14
Cirkulär ekonomi	14

ENERGI

1. Fördubbla Sveriges produktion av utsläppsfri el till 2030.
2. Öka produktionen – så snabbt och kraftigt som möjligt – av alla energikällor: sol, vind, vatten, biodrivmedel, biokraft och befintlig kärnkraft.
3. Öka elproduktionen med 50 TWh redan nästa mandatperiod – motsvarande tio miljoner villors årsförbrukning av el.
4. Blixtinkalla till nya energisamtal; Sverige behöver en ny bred politisk överenskommelse som säkerställer långsiktiga förutsättningar för energiproduktion.
5. Främja mer decentraliserad och lokal energiproduktion, bland annat genom satsningar på småskalig- och förnybar energiproduktion.
6. EU bör anta ett mål om 50 procent effektivare energianvändning till 2030.
7. Att energieffektiviseringsåtgärder inkluderas i det gröna avdraget.
8. Ta fram en strategi som identifierar behovet av mellan- och långsiktig energilagring.
9. Stärk kundkraften och koldioxidtransparensen genom att ändra systemet med ursprungsgarantierna så att de redovisas året om, timme för timme.
10. Skärp kraven i ekodesigndirektivet för att fasa ut smutsiga energibovar och främja mer energieffektiv och klimatsmart teknik.
11. Se över tillgången till reservgeneratorer, som bidrar till ett mer flexibelt energisystem.
12. Utred möjligheten att införa en skrotningspremie för oljepannor i syfte att fasa ut de som fortfarande är i bruk.
13. Ge Svenska kraftnät i uppdrag att omgående återstarta byggandet av en tredje elkabel till Gotland för att säkerställa öns elförsörjning och skapa förutsättningar för omställning till ett klimatsmart samhälle.

MYNDIGHETSUPPDRAG OCH ELNÄT

14. Tydliggör ansvarsfördelningen mellan relevanta energimyndigheter och ge Svenska kraftnät i ansvar att säkra den långsiktiga leveranssäkerheten.
15. Ge Svenska kraftnät i uppdrag att planera och projektera för utökad elektrifiering och utökad nätkapacitet.
16. Inför en ny ersättningsform till markägare och närboende som påverkas av att det byggs nya elnät.
17. Ersättningsnivåerna vid markintrång ska täcka markägarens reella förluster.

18. Stärk överföringskapaciteten för att möta den ökande elenergiefterfrågan och satsa på smarta elnät, ökad användarflexibilitet, energieffektivisering och energilagring.
19. Anta ett nytt mål om att sammanlänka EU:s energinät till 25 procent, och skynda på insatser för att nå nuvarande målsättning.
20. Utbyggnaden av elnätsinfrastrukturen ska genomföras på ett sätt som minimerar behovet av markintrång, och kravet på att använda marksnål teknik när det är möjligt bör skärpas.
21. Se över ellagen och elnätsregleringen för att underlätta investeringar i smart teknik och för att bereda vägen för nya affärsmodeller, såsom införande av timmätning för kunder i det svenska elsystemet senast 2025.
22. Ta bort krav på att söka tillstånd för nät (nätkoncession) inom redan miljöprövat verksamhetsområde som kan möjliggöra en snabbare elnätsutbyggnad
23. Fler kommuner bör göra det möjligt att ladda fordon via lyktstolpar.
24. Energimarknadsinspektionen bör ges rätten att dra tillbaka nätkoncession vid grova brister i elnätsverksamheten.
25. Öka möjligheten för regional samplanering av nätinфраstruktur.

VIND

26. Inför en ny ersättningsform till markägare och närboende som påverkas av att det byggs ny vindkraft.
27. Staten ska stötta kommunernas vindkraftsplaner med 100 miljoner kr.
28. Regeringen ska omgående godkänna inkomna ansökningar för havsbaserad vindkraft.
29. Regeringen och Svenska kraftnät ska prioritera havsbaserad vind i södra Sverige.
30. Kommunerna ska uppdatera sina planer för vindkraft med hjälp av EU-kommissionens kartläggningar för snabb utbyggnad.
31. Skapa ett snabbspår för att ersätta äldre vindkraftverk med nyare större verk som genererar mer energi.
32. Förenkla och snabba på utbyggnaden genom att återinföra vindkraftssamordnarna som regeringen avskaffade vid årsskiftet.
33. Se över lagstiftning som hämmar investeringar och skapar osäkerhet för företagen som vill investera i ny vindkraft.
34. Se över gränserna i nätregleringen för att inte befintlig vindkraft ska minska sin produktion av lönsamhetsskäl.
35. Inför bättre behovsanpassning av hinderbelysning för vindkraftverk, om det finns lokala förutsättningar.

SOL

36. Underlätta för dem som vill investera i gemensamma solenergianläggning (solkooperativ).
37. Underlätta för mikroproduktion.
38. Gör det möjligt att ställa teknikkraV, såsom störningsfria optimerare, istället för att totalförbjuda solceller.
39. Säkerställ att installation av solceller och solfångare, inklusive integrerade, ska vara bygglovsbefriade även inom kulturmiljöområden, medan krav på bygglov kvarstår på k- och q-märkta fastigheter.

VATTEN

40. Värna, utveckla och stärk lönsamheten för vattenkraften – både den småskaliga och den storskaliga – och dess viktiga roll i ett helt förnybart energisystem med hjälp av minskat regelkrångel, respekt för äganderätt samt effektiva och proportionerliga miljöåtgärder med rimliga kostnader.
41. Tillfälligt stoppa omprövningar av vattenkraftens miljötilstånd till dess att prövningen följer de ramar som fastställdes i lag.
42. Se till att pågående miljöanpassningar inte påverkar möjligheten att öka effekten i befintlig vattenkraft, inte leder till oproportionerliga kostnader i förhållande till miljönyttan och inte innebär en kraftigt negativ påverkan på den totala kraftproduktionen.
43. Nyttja möjliga undantag fullt ut inom ramen för miljöanpassningarna av vattenkraften för att också värna jordbruket och kulturmiljön.
44. Ta fram en plan för att nyttja vattenkraftens maxkapacitet.

KRAFTVÄRME

45. Anta en sammanhållen strategi för att stärka konkurrenskraften för kraftvärmerna.
46. Utred vilka incitament som behövs för att nyttja kraftvärmens kapacitet fullt ut.

KÄRNKRAFT

47. Ge Svenska kraftnät i uppdrag att bygga ut den laddningskapacitet som behövs för att öka effekten från den befintliga kärnkraften.
48. Energiforskningen ska omfatta alla fossilfria energislag.
49. Inga förtida nedstängningar av kärnkraften ska ske genom politiska beslut.

VÄTGAS

50. Utred vätgasens potential att bidra till både utsläppsminskningar liksom stödtjänst i ett förnybart energisystem.
51. Anta en vätgasstrategi som identifierar potentiellt vätgasbehov, kostnadseffektiv framställning och distribution.

BIOGAS

52. Genomför skyndsamt biogasmarknadens (SOU 2019:63) andra stödpaket.
53. Ändra statsstödsreglerna för att möjliggöra stöd till storskalig biogasproduktion i Sverige och EU.
54. Skapa långsiktighet för biogasen med hjälp av ett produktionsmål.
55. Vidareutveckla gröngasprincipen för att öka andelen biogas i de befintliga gasnäten.
56. Gör det tillåtet att köra tyngre gas- och elbilar med B-körkort.
57. Ersätt den fossila oljan i effektreserven – de kraftverk, exempelvis i Karlshamn, som sätts igång när det t.ex. är väldigt kallt – med förnybara alternativ.
58. Gör det lagligt att förändra effektreserven så att den består av mer än bara kraftverk, exempelvis genom en kombination av vindkraft och batterier.

HÅLLBARA TRANSPORTER

59. Säkerställ efterlevnaden av transportsektorns utsläppsminskningmål till 2030 genom effektiva styrmedel för att främja ökad användning av klimateffektiva biodrivmedel, utökad elektrifiering och mer effektiva transportlösningar.
60. Transportsektorns omställning ska utgå från fordonets utsläpp i ett livscykelperspektiv, s.k. 'well-to wheel'.
61. Skärp successivt klimatstyrningen inom bonus-malus systemet.
62. Underlätta bildelning genom att införa en enhetlig definition av bilpooler.

63. Utred hur fordonsskatten för personbilar kan differentieras efter koldioxidutsläpp och transporteffektivitet.
64. Stärk stödet för att konvertera fordon till mer hållbar framdrift genom att inkludera det i det gröna avdraget.
65. Inför en skrotningspremie för uttjänta fordon.
66. Offentlig verksamhet ska gå före i klimatomställningen; senast 2023 ska alla fordon som staten, landstingen, regionerna och kommunerna köper in eller leasingar ska vara miljöbilar eller drivas av förnybara bränslen.
67. För att minska flygets och sjöfartens miljö- och klimatpåverkan bör Sverige driva på hårdare för ambitiösa internationella avtal och för att de efterlevs.
68. Inför ett mål om att alla flygresor från svenska flygplatser ska vara fossilfria senast 2040, och nödvändiga innovationer för att göra det möjligt bör främjas.
69. Staten ska upphandla samma mängd biojet som krävs för de flygningar som genomförs av statsflyget.
70. Öka satsningar till det strategiska innovationsprogrammet för flyg (Innovair) i syfte att påskynda övergången till ett hållbart, fossilfritt och mer energieffektivt flyg, samt till elektrifiering.
71. Stärk de ekonomiska incitamenten att välja förnybara framför fossila drivmedel även inom sjötrafiken med hjälp av lagstiftning i första hand på internationell och EU-nivå.
72. Ta fram en grön svensk kustfartsstrategi.
73. Inför miljözoner för sjöfarten för att öka användningen av landström när fartyg ligger i hamn, för att minska koldioxidutsläppen.
74. Alla nya vägar ska byggas med en tydlig anpassning för cykling.

DRIVMEDEL OCH INFRASTRUKTUR

75. Inför investeringsstöd till anläggningar som kan producera förnybara drivmedel med ny teknik.
76. Inför ett långsiktigt produktionsstöd för ny produktion av biodrivmedel, där producenten under tio år garanteras ett produktionsstöd som motsvarar merkostnaden gentemot fossila drivmedel.
77. Anta en strategi för inhemsk biodrivmedelsproduktionen; Sverige ska bli en netto-exportör av hållbara biodrivmedel.
78. Rapporteringsskyldigheten i förnybartdirektivet ska omfatta även aktörer som tillhandahåller fossila bränslen.
79. Utred om en särskild kvot för avancerade biodrivmedel ska införas i reduktionsplikten.
80. Sätt ett nationellt bindande mål för täthet av laddningsinfrastruktur.

81. Inför ytterligare incitament för att påskynda laddningsinfrastrukturutbyggnaden och riv de hinder som försvårar den.
82. Gör det möjligt att ge stöd till driften av snabbladdningsstationer på gles- och landsbygd.
83. Utveckla utbyggnaden av laddningsinfrastruktur för tunga fordon med hjälp av regelförenklingar, incitament och befintliga undantag från nuvarande lagstiftning.
84. Nätföretagen ska kunna driva laddningspunkter för tunga elfordon i syfte att påskynda utbyggnaden i högre grad än idag.
85. Inför en nationell plan för att identifiera stråk där nyttjandegraden av bränslecellsfordon väntas vara hög, för att möjliggöra en snabbare utbyggnad av vätgasinfrastruktur med nationell samordning.
86. Inför ett statligt stöd för utbyggnad av laddningsstolpar längs kuststräckor, för att påskynda omställningen till fler elbåtar.
87. Gör det enklare och billigare för samfälligheter att installera laddningsmöjligheter.
88. Satsa ytterligare 100 miljoner kronor under två år för att Trafikverket ska kunna förbättra laddningsinfrastrukturen på gles- och landsbygd, genom etableringsstöd för snabbladdningsstationer.

INTERNATIONELLT

89. Stärk det internationella klimatsamarbetet, med ambitionen att alla utsläpp ska omfattas av en global koldioxidskatt eller ingå i ett handelssystem med utsläppsrätter för att nå målen i Agenda 2030 och Parisavtalet.
90. Skärp Sveriges och EU:s klimatmål för att nå klimatneutralitet till 2040.
91. Sverige ska vara ett föregångsland i omställningen och ska verka för att EU blir en internationell föregångare för att bekämpa klimatförändringarna.
92. EU ska stärka sitt internationella klimatarbete och främja regelverk och effektiva ekonomiska styrmedel för en globalt minskad klimatpåverkan.
93. Stärk jämlikt beslutsfattande i det internationella klimatsamarbetet.

BISTÅND

94. En större andel av Sveriges biståndsbudget ska riktas mot hållbar omställning och mot insatser som motverkar klimatförändringarnas skadliga effekter.
95. Tillgång till, och produktiv användning av, förnybar och effektiv energi bör prioriteras inom svenskt bistånd.

96. Fokus på klimatanpassning av sårbara regioner ska öka inom svenskt bistånd.
97. En större andel av det svenska biståndet ska gå till att öka den hållbara livsmedelsproduktionen i låginkomstländer.
98. Biståndsbudgeten ska stimulera näringslivet och privata aktörer att investera i hållbar utveckling, exempelvis genom att dela finansiella risker och verka för att minska kostnader för affärsutveckling i länderna.

HANDEL

99. Ta bort internationella handelshinder för klimatsmarta varor och tjänster, i syfte att främja spridningen av klimatvänlig teknik över gränserna.
100. Inför klimattullar, som minskar risken för koldioxidläckage, främjar rättvis konkurrens och stärker ambitionerna för utsläppsminskningar såväl i EU som internationellt.
101. Säkerställ att hållbarhetskapitlen i handelsavtal blir bindande genom att (1) ställa krav på internationella konventioner som måste ratificeras av motparten innan handelsavtalet kan träda i kraft och (2) skriva in möjlighet att suspendera ett avtal om en motpart bryter mot hållbarhetskapitlens åtaganden.
102. Verka för att det bildas en global marknad för negativa utsläpp.
103. EU bör tillåta internationella transporter av koldioxid till lagringsplatser, med flera olika typer av transportlösningar, för att gynna bio-CCS tekniken.

MILJÖSKATTER OCH GRÖN SKATTEVÄXLING

104. Utveckla den gröna skatteväxlingen för att göra svenska företag mer konkurrenskraftiga och för att underlätta satsningar på mer grön teknik och miljöinnovationer, samtidigt som miljöskadliga produkter och material fasas ut.
105. Fasa ut nedsättningar av koldioxidskatten och se hur den gröna skatteväxlingen fortsatt kan utvecklas och med stärkt miljöstyrning.
106. Se över och utvärdera effekten av nuvarande miljöskatter för att säkerställa att de miljöskatter vi har idag verkligen styr mot minskade utsläpp och en förbättrad resurseffektivitet. Rent fiskala inslag bör reduceras.
107. Slopa skatten för de biodrivmedel som blandas in i enlighet med reduktionsplikten.
108. Se till att höginblandade biodrivmedel ska bli permanent skattebefriade.

109. Slopa skatten för egenanvändning av sol.
110. Egenproducerad förnybar el i andelsägd mikroproduktionsanläggning bör vara undantagen energiskatt.
111. Ge skatteavdrag till personer som äger andelar i mindre solcellsanläggningar på flerfamiljshus.
112. Slopa energiskatten på kollektivtrafik, exempelvis båtar och bussar, som går på el.
113. Halvera trängselskatten för miljöbilar.
114. Ändra lagen om skatt på energi så att bioolja skattebefrias för uppvärmningsändamål.
115. Reformera skatten för lagring av avfall (deponiskatten) så att den baseras på miljöstyrande principer och främjar materialåtervinning snarare än deponering.

NÄRINGS- OCH INDUSTRIOMSTÄLLNING

116. Vi vill att målet om export av svensk miljöteknik som beslutades inom ramen för miljömålsberedningen ska införas snarast möjligt.
117. Inför ett nationellt mål för minusutsläpp som säkerställer att vi får våra klimatmål.
118. Vi vill också att Sverige antar en årlig utsläppsbudget fram till 2040 när vi vill att vi ska ha nått netto-noll så att det blir verkstad av klimatmålen.
119. Alla subventioner till fossila bränslen bör skyndsamt fasas ut i såväl EU som i Sverige, samtidigt som företagets konkurrenskraft värnas.
120. Investeringar i grön teknik bör underlättas och Sverige ska sträva efter att vara en internationell föregångare inom utveckling av klimatsmart teknik som vid export också kan möjliggöra utsläppsminskningar i andra länder.
121. Utred kortare avskrivningstider för miljö- och klimatsmarta investeringar.
122. EU:s innovationsfond ska öka i storlek för att möjliggöra ytterligare investeringar i grön teknik.
123. Öronmärk minst 25 procent av EU:s innovationsfond till minusutsläppstekniken.
124. Bredda industriklivet till satsningar på projekt inom Carbon Capture and Utilisation (CCU), som möjliggör återanvändning av infångad koldioxid.
125. Genomför en riktad vätgassatsning inom industriklivet.
126. Bredda industriklivet för att omfatta återvinningsteknik för fossilbaserade produkter som plast.
127. Kräv att plast ska innehålla en viss mängd återvunnen eller biobaserad råvara.

128. Utlys innovationstävlingar för grön teknik för att ytterligare driva på hållbara innovationer inom fler kategorier.

EU ETS

129. Utvidga successivt EU:s utsläppshandelssystem mot att omfatta alla utsläpp inom EU.
130. Tredjeländer ska kunna ansluta sig till EU ETS och bilda s.k. klimatklubbar.
131. EU ska skyndsamt ta fram mål och styrmedel samt skapa en handelsmarknad för negativa utsläpp inom EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) så att det lönar sig att göra en klimatnytta.

TILLSTÅND

132. Gör det möjligt för domstolar och myndigheter att väga in ett projekts klimatnytta när de fattar beslut.
133. Införa snabbspår i tillståndsprocesserna för nya anläggningar och implementera EU:s förslag på snabbspår för förnybar energiproduktion i svensk lag.
134. Inled prospektering för att identifiera möjliga platser för koldioxidlagring i Sverige.

HUSHÄLLENS MÖJLIGHET ATT BIDRA TILL UTSLÄPPSMINSKNINGAR

135. Främja delningsekonomin så att det blir lättare och mer ekonomiskt lönsamt att erbjuda och köpa tjänster för återbruk och reparation, samt enklare att dela produkter.
136. Livsmedel, textilier och vissa andra produkter ska omfattas av en obligatorisk nationell klimatmärkning som på ett enkelt sätt visar produktens klimatavtryck, på sikt bör även EU ta fram en klimatmärkning för utsläppsintensiva produkter och tjänster.
137. Bredda det gröna avdraget så att det omfattar fler typer av grön teknik som kan påskynda omställningstakten, som exempelvis vattenbesparingsåtgärder.
138. Garantier bör kunna följa med en produkt istället för att begränsas till den första köparen eller brukaren, så att produkter kan användas längre.
139. Införa krav på information om förväntad livslängd på produkter för mer medvetna val vid inköpstillfället.

140. Skärp det nationella målet för matsvinn för att minska svinnet med 30 procent till 2025 och minst 50 procent till 2030 i linje med Sveriges åtagande i Agenda 2030.
141. Inför bindande rapporteringskrav på matsvinn, så att all mat som skulle kunna ätas av människor rapporteras in från livsmedelsbutiker till Naturvårdsverket.
142. Förbättra beräkningarna av matsvinnets miljö- och klimatpåverkan utifrån energiförlust, utsläpp, miljöbelastning och vattenanvändning.
143. Lagstifta om sänkt kyltemperatur till fyra grader hos leverantörer och i livsmedelsbutiker så att maten håller nästan dubbelt så länge.
144. Främja digitala andrahandsmarknader för kvarbliven mat så att mindre mat slängs i onödan.
145. Forskningsinstitutet RISE ska få i uppdrag att studera fördelar kontra nackdelar med förpackningar ur ett klimat- och matsvinnsförebyggande syfte.
146. Slopa retursystemet för bröd och mjölk; det driver svinn eftersom det inte skapas några incitament för att se till att utbud möter efterfrågan.
147. Slopa "bäst-före-märkningen" där den inte behövs; märkningen bör ändras till "minst hållbar till".

BYGGNADER

148. Reformera energideklarationerna för att minska den administrativa bördan, förtydliga begrepp som försvårar tolkningen av reglerna och se till att energideklarationerna faktiskt styr mot energieffektivisering.
149. Takytor bör betraktas som en strategisk resurs för energiproduktion, dagvattenhantering samt ekosystemtjänster.
150. Mer byggmaterial ska återanvändas och en strategi ska antas för att minska avfall när nya hus byggs.
151. Främja mer byggande i trä.

GRÖNA NÄRINGAR

152. Stärk bioekonomins roll i klimatomställningen och öka tillväxten i den brukade skogen med 20 procent till 2030.
153. Stärk arbetet för att minska fossilanvändningen i lantbruket och ersätt det fossila bränslet med förnybart.
154. Stärkt forskning och utveckling inom de gröna näringarna.
155. Främja tillverkning och användning av biokol.

KLIMATKOMPENSATION

156. Utöka avdragsrätten för företag som investerar i klimatkompensation, om kompensationen lever upp till svenska myndigheternas rekommendationer kring effektivitet och social hållbarhet.
157. Ge Naturvårdsverket och Energimyndigheten i uppdrag att ta fram rekommendationer för företag som vill beräkna sina utsläpp av växthusgaser, inklusive indirekta utsläpp.
158. Ge Naturvårdsverket och Energimyndigheten i uppdrag att ta fram rekommendationer för klimatkompensationsprojekt med hög permanens och additionalitet, samt för vilka tredjepartsaktörer de anser lever upp till dem i sitt kontrollarbete.
159. Ge Konsumentverket i uppdrag att, tillsammans med näringslivet, ta fram en märkning för produkter och tjänster som följer svenska myndigheters rekommendationer för klimatkompensation.
160. Ge Konsumentverket i uppdrag att ta fram ett regelverk för kommunikation kring klimatkompenserade produkter och tjänster.

KLIMATANPASSNING

161. Tillsätt en utredning som tar fram nya finansieringsmodeller för kommunernas klimatanpassningsarbete och som förbättrar kunskapsutbyte genom stärkt myndighetssamordning.
162. Uppdatera den nationella klimatanpassningsstrategin för att skapa en tydligare ansvarsfördelning mellan styrnivåerna.
163. Inkludera klimatanpassning i Sveriges livsmedelsstrategi och i totalförsvarets krisberedskap.
164. Inför en avgift på offentligt vatten som kan finansiera klimatanpassningsåtgärder och modernisering av Sveriges VA-infrastruktur.
165. Öka anslagen till SMHI för bättre långsiktiga prognoser för klimatförändringarnas effekter i Sverige.
166. Inkludera klimatanpassning i det befintliga klimatpolitiska ramverket och i klimatlagen.

OFFENTLIG SEKTOR

167. Inför ett lägsta golv för miljö- och klimatkrav i all statlig upphandling.
168. Offentlig upphandling ska i högre grad bidra till efterlevnaden av miljö- och klimatmålen.
169. Offentlig upphandling bör i större utsträckning användas som ett effektivt verktyg för en cirkulär omställning.
170. Offentliga aktörer bör gå före och bygga resurseffektivt, och premiera ny och innovativ teknik i upphandlingsförfaranden.
171. Fasa ut kvarvarande fossila drivmedel i tågsektorn och ge Trafikverket i uppdrag att upphandla vätgaståg på en eller flera utvalda sträckor.
172. Utveckla en digital plattform för samverkan och kunskapsutbyte mellan inköpare, upphandlare och leverantörer inom grön upphandling

CIRKULÄR EKONOMI

173. Inför ett mål om att Sverige ska ha en cirkulär ekonomi på plats till år 2040, där vi inte längre är beroende av jungfruliga insatsvaror utan bevarar alla resurser i ett giftfritt kretslopp. Bör kompletteras med tydliga och rättsligt bindande etappmål.
174. Utöka EU:s ekodesigndirektiv till fler produktgrupper och ställ successivt högre krav på insatsvarors hållbarhet, resurseffektivitet, livslängd och funktionell återvinningsgrad.
175. Undersök hur ett heltäckande mått på cirkularitet kan tas fram för produkter och material, och hur det kan införas i Sverige.
176. Säkerställ att EU tar fram ett system med digitala informationsbärare ("produktpass") som gör det enkelt för konsumenter att veta vad varan innehåller och hur den ska återvinnas.
177. Utred långsiktiga alternativ till avfallshierarkin som bygger på de tre principerna reducera-återanvänd-återvinn, och som betraktar allt som en resurs.
178. Införa nationella end-of-waste kriterier för fler materialslag.
179. Lagstifta om att kvaliteten på en råvara ska föregå dess ursprung som styrande princip, vilket skulle främja investeringar i återvinningsteknik och minska Sveriges importberoende.
180. Säkerställ att myndigheterna gör fler helhetsbedömningar i syfte att undvika målkonflikter mellan kemikalieinnehåll, klimatnytta och cirkularitet.
181. Öka anslagen till Delegationen för cirkulär ekonomi.
182. Utred förutsättningarna för en dedikerad expertmyndighet för cirkulär ekonomi, i likhet med klimatpolitiska rådet.

183. Inför kvotpliktssystem på återvunnen råvara i ny produktion för att skapa en större efterfrågan på och marknad på recirkulerade material.
184. Verka för att återvinningsmålen på EU-nivå successivt höjs.
185. Underlätta handel med återvinningsbart material inom EU, vilken idag är en bromskloss för utvecklingen av återvinningsindustrier i EU.
186. Avfallsexport till tredje land bör ske på ett miljömässigt ansvarsfullt sätt.
187. Ta fram EU-gemensamma definitioner av avfall, samt på när avfall upphör att vara avfall.
188. Inför ett producentansvar för textilier.
189. Inför successivt ökande krav på att insamlat textilavfall ska förberedas för återanvändning eller materialåtervinning i syfte att höja statusen på remake och fiberåtervinning som en ny industrigren.
190. Etablera en infrastruktur i industriell skala för fiberåtervinning för att bidra till hållbara och cirkulära textilflöden.
191. Inför ett producentansvar för mobiltelefoner och småelektronik för att öka insamlingen och återvinningen från hushåll och företag.
192. Skapa strategiska materialbanker för framtiden så att vi kan bygga upp lager av potentiellt värdefulla resurser.
193. Skapa ett nytt statligt investeringsstöd som går till att främja innovativa och cirkulära affärsmodeller som leder till mer återbruk, återvinning och förlängda livslängder på produkter.
194. Inför ett nationellt etappmål för återföring av fosfor och kväve från reningsverken till livsmedelsproduktionen för att främja investeringar i reningsverk och VA-nät. Förslagsvis mål om 70 procents fosforåterföring och 20 procent kväveåterföring till år 2030.
195. Ta fram ett certifieringssystem för klimatsmart, återvunnet kväve i syfte att få igång produktionen på avloppsverken.
196. Utred ett krav på mätning och begränsning av lustgasutsläpp för reningsverk med kväverening för att minska utsläpp och främja investeringar i teknik för kväveåtervinning.
197. Börja samla information kring avloppsvatten som en resurs på samma sätt som redan görs med avfall från hushållen och näringsverksamheter.
198. Öka budgetanslagen så att avancerad reningsteknik blir tillgänglig på fler vattenreningsverk, i syfte att bättre rena vatten och avloppsflöden som innehåller både föroreningar och värdefulla ämnen, som fosfor och kväve, i hela landet.
199. Gör Sverige till en världsledande återvinningshubb genom en anläggning för högteknologisk kemisk plaståtervinning.
200. Ta fram en gemensam standard för plaståtervinning för hela EU så att producenterna får en plastråvara som de kan lita på håller måttet för återanvändning och är fri från giftiga kemikalier, vilket i förlängningen minskar beroende av fossila råvaror.